

REVISTA ORĂŞTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu să înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primește.
Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva“ în Orăştie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva“ institut tipografic
în Orăştie (Szászváros).

Nouă gătuire a limbilor nemaghiare!

Ministrii maghiari și dieta ungurească faușesc la cea mai nouă și tirană zălă, prin care limbile nemaghiare *toate*, să fie așa fel gătuite în o însemnată parte a lor, căt să nu mai poată nici răsufla!

Ministrul de interne a pus Luni, în 8 Nov. n., pe masa dietei ungurești planul unei nove legi, care va fi, fără doar și poate, primită cu aplause de dietă, căci este o crudă tăiere în carne vie, în drepturile naționalităților, lucru care îmbată de placere toate capetele «patriotilor».

Planul de lege, azi încă *plan*, mână lege, este o declarație de răsboiu, în numele „statului“ și sub scutul „legilor“, față de toate numele nemaghiare ale orașelor, satelor și a locurilor din țară!

Stă din 6 paragrafi și sună:

§. 1. Fiecare comună poate avea *numai un nume oficios*.

§. 2. A statori (alege) numele oficiose la comune cu mai multe nume, a înzestră cu un pronume (cu adaus deosebitor) pe acelea, cari au nume de-opotriva cu alte comune, sau a da un nume de tot nou, a da nume comunelor nove ori a schimba numele comunei, precum și a statori *cum e a se scrie corect numele comunei*. — *sunt toate treburi ce se tin de — ministrul de interne!*

§. 3. Coloniale de pe hotarul comunelor, deserturile (șesurile), munți, precum și alte locuri mai însemnate ori locuite, intrucât nu au încă nume, sunt a se înzestră cu unul. *Asupra numirii, în înțelesul legii comunale, va hotărî reprezentanța comună!*

§. 4. Pentru ținerea în seamă a numelor comunelor ori altor nume de locuri sau a schimbărilor făcute în acela, se va purta o carte anume la oficiul de statistică a terii.

§. 5. Pe documente (scrisor) d stat, comitatense și comunale, precum și alte documente oficioase, pe *o gal* comunale, pe stampile (de postă, tren etc.), pe *table arătătoare*, mai departe în conducerea asezămintelor ce stau sub supravegherea statului, a comitatului ori a comunei, în cărți folosite în școli cu drept public, precum

și în tipăriturile ce se dau de către aceste școli pentru public, în sigile și stampile lor, pe urmă în documentele notarilor publici, — *fără privire la aceea, că documentele înșirat, cărți, tipărituri, sigile, stampile etc., sunt scrise în limba oficioasă a statului ori în altă limbă*, — *e a se folosi numai numele oficios al comunei, și scris în chipul cum e luate în carteza oficiului statistic*. În textul firmeelor de înregistrat la tribunal, în documente și alte scrisori cari recer întărire sau vidimare guvernălu, precum și în orice altă relație (scrisoare) ce are încredere, putere de dovedire, sau chiar caracter oficios, trebuie să se scrie numele oficios al locului, dar în paranteză poate fi pus și numele ce se deosebește de acesta.

§. 6. Cu înțelegerea acestei legi, se încredințează ministrul de interne.

Eată un atentat din cele mai cutedate și provocătoare la adresa tuturor limbilor nemaghiare din această patrie, eată-le pe toate scufundate la rolul amar de *Cenușotul* în propria lor patrie, pe a cărei plăuri și din ale cărei văi, de mii de ani au răsunat mult-puțin liber.

Lucrul e căt se poate de serios!

Este un pas temerar acesta pe drumul maghiarării. Pare chiar o probă a îndelungei răbdări a nenorocitelor popoare nemaghiare.

Să trebuiască pe viitor, tu comună biserică română gr.-or. ori gr.-cat., care îți susții școală din propria sudoare fără nici un ajutor la care ai fi îndreptățită dela stat, ci dându-i chiar tu bir sub titlu de contribuție la »fondul de pensiune« etc., să scrii *numai ungurește* numele tău în atestatul școlar românesc ce-l dai elevului (... Ioan Vlad, de religia gr.-cat., din comuna *Vajdahunyad!*) în loc de dulce sunătorul nume *Hunedoara...*, și să scrii *numai ungurește* același nume pe sigilul tău oficios (... Școala confesională gr.-or. română din Szászváros...) în loc de frumosul nume *Orăştie...*; și pe extrasul din matriculele de botez tot așa (... extras din matricula parochiei gr.-or. *Körösbánya*, în locul frumosului nume *Baia-de-Criș*), și

nici macar în paranteză, după ușă, cum i-ai zice, să nu poți tu da loc și numelui teu românesc!..

Ah! ajunși aici, trebuie să se strângă inima fiecărui Român în care mai licărește cătușii de căt o flacără de mândrie națională, dar pumnul și mai tare decât inima! Si ar trebui să fie acesta un signal de alarm, care să ne adune pe toți la un loc, să ne ridice în picioare și să ne stoarcă o hotărire bărbătească!

In fața unui atentat cum e și acesta, de care ferire nu vei mai putea avea, noi ar trebui să ne facem socoata, să trecem lupta noastră pe terenul pe care ar trebui să fie demult trecută, răspunzând brutalității și obrăznicii așa cum i-se cuvine, și nu tânguindu-ne mai mult, și nu hărțuindu-ne noi în de noi!

Oamenii aceștia ne împresoară cu atâtea legi gătuitoare, că vom poteci și vom gârbovi sub greutatea lor! Noi ar trebui să sim la un loc și să ne sfătuim serios ce e de făcut? Si multe ar fi de făcut și multe săr putea face, cu curagi și jertfire, firește, căt nici ei îpostă să nu mai capete de adus astfel de legi noi pentru noi, nici cine să aibă curagiul să le înțeleagă printre noi, să nu se afle!

Asta ar mai fi singura scăpare!

Dar' noi ce facem? Avem patru foi naționale de zi, cari toate joară pe »programul național«, toate pentru realizarea lui se luptă, dar' nici două laolaltă nu merg, și oamenii uneia se feresc de ai celeilalte ca de turci, căruia... »nu pot face politică împreună!«

Ear' bietele masse mari și bune ale poporului stau astfel dând din umeri, fără nici o conducere, fără nici o poruncire, ca vai de noi, stare nenorocită pe care însă dușmanii nostri ișteți nu o scăpă, ci o prea folosesc pentru a își înzalele de terecare!

după frumuseță penelor, după cântec, după putere ori după ce?

Fiecare se credea vrednică de împărat. Striga mai ales păunul, că el trebuie să fie stăpân, căci avea cele mai frumoase pene. Său împotriva altelor, zicându-i, că dacă are pene frumoase, n'are glas de loc, și-ar fi rușine să se aleagă un împărat care cântă așa de urât. Atunci, dacă e după glas, privighitoarea să ne fie împărat, strigări altelor. Dar' nici așa nu era bine: cum să fie împărat o pasare așa de mică?

In urmă, după multe învîrtituri încoaace, se învoia toate, se aleagă împărat pe cine va putea să sboare mai sus. Si s'au așezat toate la rind și la un semn, s'au ridicat de-o dată în vîzduh. Par că să ridicase un nor, așa erau de multe, și par că să porniseră toate vînturile din lume, atâtă bătăie de aripi era.

Toate se încredeau că vor birui. Ear' ochiul boului, cea mai mică dintre paseri, n'a fost așa de prostă să se încredeă; de aceea să gândit la săretenie și să a ascuns prin penele vulturului. Ear' vulturul nici nu l-a simțit, ear' celelalte paseri nu l-au vîzut.

Si pe căt se ridică norul de paseri, pe atâtă se împrăștia, pentru căici una, mai sus alta, rămânea în urmă, obosită, și nu putea să sboare spre cer. Si au rămas întâi gâina și gâsca, apoi gheunoaia și vrabia, și apoi altele și altele. Să mai suia însă cu tărie vulturul și șoimul, cocorul și rândunica, uliul și porumbelul. Dar' dela un loc a slăbit și șoimul și uliul, aroii a slăbit și cocorul și porumbelul. Dar' lăstunul și vulturul să tot suiau

O frumoasă bunăînțelegere.

Martă, în 9 Nov. n. a avut loc în Orăştie, o pertractare între reprezentanții bisericii gr.-cat. și gr.-or. române asupra susținerii în viitor a școalei din Turdaș.

Noi am spus în numărul 33, că s'au făcut încercări de înțelegere între cele două biserici surori ca să susțină în Turdaș o singură școală românească, bună, și sprinținită de satul întreg. Si sântem veseli putând vesti, că, mulțumită cumpătelui conducețorilor confesiunilor din amândouă părți, înțelegerea azi și ajunsă și numai dela consistoarele competente mai atârnă, ca voința bună a Românilor gr.-or. și gr.-cat. din Turdaș, întrupată să fie că mai curând.

In Turdaș Români gr.-orientali sunt în număr mai mare, cei gr.-catolici mai puțini. Pe temelul pactului dintre biserică gr.-or. și cea gr.-cat. din Ardeal privitor la comunele mestecate, — gr.-or. au să susție aci școala, ear' gr.-cat. să dea și dinși ajutor.

La pertractarea de Martă, tinută în cauză, aici In Orăştie, reședința amândouă protopresbiterilor, au fost din partea gr.-orientală dl protopresbiter V. Domăș, dl preot din Turdaș Teodor Adam și dl notar com. I. Roșu, din partea gr.-cat. dl protopop Dr. Iuliu Rațiu, preotul din Turdaș D. Iancu și dl Dr. St. Erdélyi.

Fiind și dintr'o parte și dintr'alta aplicare si bunăvoiță, înțelegerea a fost ușoară: săa hotărît ca confesiunea gr.-or., ca mai numără, se susție școala, ear' cea gr.-cat să-și trimită fiil acolo dând ajutor la salarul învățătoresc, la acea parte ce se scoate din repartiție. (O parte să capătă din alodiu. Ce mai lipsește se va face repartiție și pe gr.-or. și pe gr.-catolici).

In urma acesteia gr.-or. au hotărît mărirești școlii după planul întărit deja de consistor, ca să fie deplin corespunzătoare cerințelor timpului și trebuințelor, — prin ce scăpă Turdașenii și de nenorocirea de-a se trezi pe cap cu o școală de-a lui Réthi, care amenință cu închidere pe amândouă cele de până acum. In primăvară se apucă de edificare.

Comitetele parochiale fac acum raport despre acest lucru Consistoarelor lor (prin scaunele protopresbiterale) și măritele consistoare dela Sibiu și Lugoj, sunt rugate, in folosul comun al școalei și neamului, să rezolve în grabă această cauză.

Eată un lucru bun prin bunăînțelegere. Si căte n'am putea încă noi Români, de-am fi numai ceva mai puțin... „mari de patimi!..

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Toamnă.

Când frunza de pe ramuri cade
Si doine nu mai sună 'n vale,
Atunci cuprinde ceață 'n vîlui-
A toamnei chip de jale.

O lasă-'ti vîlul tău uitare
Si tu pe inima-mi zdrobîtă —
Căci și ea-i astăzi ca natură:
Pustie și-obosită.

Traian Mihail.

In vis.

Părea că singuri în grădină
Bănd desmerdându-ne am stat,
Dar' nu stiu cum, că de odată
Noi pentru-o roză ne-am... certat!

Cum zorile se arătară
Eu la fereastră-am alergat,
Și-am vîzut roza în grădină,
Chiar pentru care ne-am certat.

Tu vis frumos, nebun de-odată,
Tu nu cunoști iubirea mea,
Că pentru-o lume, nu o floare,
Cu ea nu măștă poate certat.

N. Macrea.

Prin iarba.

Trifoi cu patru foile — Si iat-o,
Fugind fugind sglobie înspre noi,
Strigând, de sună toată valea:
Trifoi! Trifoi cu patru foile!

Ear' droia de copii aleargă,
Găsind încun prilej de joc,
Se căte 'n iarba buruina
Prevestioare de noroc.

Privindu-i, uit durerea mea,
Ce face săngele să-mi fierbă,
Căci mă găndesc la vremea când
Găsiam și eu noroc prin iarba.

Cătați copii! — Si când găsiți,
Strigăți, pădurea să răsune. —
Odată veți ofta și voi:
Trifoiul n'a știut ce spune!

Radu D. Rosetti.

Ochiul boului.

S'adunaseră odată toate paserile de pe pămînt, ca să-și aleagă împărat. Au venit și cele mici și cele mari, și cele urîte și cele frumoase, și multă vreme sau gâlcevit acolo pe câmpie și nu s'au putut înțelege. Nu știau după ce să se ia în alegerea împăratului;

In urmă a stat pe loc și lăstunul, că nu mai putea. Atunci vulturul singur, în înălțimea cerului, să mai suțe dela lăstun în sus ca de-o bătăie de pușcă. El era împărat, căci el să ridicase mai sus.

Dar' atunci ochiul-boului eșind de prin penele vulturului, s'avîntă în vîzduh și se ridică sus-sus, cu mult de-asupra bietului vultur. Si pe când vulturul da tipete de acolo din albastrul cerului și să măndrie cu biruința, ochiul boului ciripi de de-asupra lui, și-și bătăea joc de vultur, spunând că el e împărat. Ear' paserile, prinse de pismă, și dădeau dreptate, numai ca să facă de rușine pe vultur.

Si după învoială, ochiul-boului a rămas împărat al paserilor. Dar' el n'a luat împărăția pe dreptate și de aceea nici nu s'a bucurat de dinșa. Pentru că paserile să răsuinau să aibă împărat așa de mic și de slab și nici nu le venea să credă că el ar fi putut să sboare așa de sus. Si l-au chemat să-și adeverească puterea sborului și să se mai urce așa de sus. Dar' el știa ce știa și n'a voit.

Si de atunci paserile într'ună aleargă după el, ca să-l silească să le facă adeverit lucrul, și-l tot fugăresc să-l prindă la larg. Dar' el sboară tot printre spinii gardului și prin mărcăcini, pe unde nu-l pot urmări paserile mai mari de căt el, și într'ună strigă: eu sunt împărat! dar' la larg nu iese. Si căt e ziua, să bat paserile fugăindu-l, și tot prin garduri il vezi căt e ziua, așa că oamenii au început să-i zică împăratul gardurilor.

Stiri politice.

Delegațiunile sunt conchamate pe ziua de 16 Nov. în Viena, prin rescript împăratesc. Partidele din dieta ungurească au fost deja provocate și și-au și numit pe bărbații lor, cari se facă parte din delegațiuni (laolaltă 60). Desbaterile delegaților se crede că vor fi neele cel mult 20 de zile.

*
Tarul rusesc și Tarina vor pleca săptămâna viitoare la Livadia, unde vor sta până la Craciun.

Se dă în legătură cu asta sponul, că M. Sa Regele Carol I. al României, va face o vizită, după deschiderea Corpurilor Legiuioare, părechei imperiale rusești la Livadia.

Contra căpătuelilor.

S'au pus ministrii nostri pe — «îndreptare de păcate!» Are haz. Să vezi numai.

Întâi *ministrul de culte*, a dat o circulară către oficile ce cad în cercul lui de putere, în care zice că... astăndată de foarte multe ori, că persoane aplicate în oficii de stat în cercul său, fac să fie înaintate nu în urma propriilor vrednicii și a regulelor de înaintare, ci prin mijlocirea altor persoane cu trecere, din afară de acest cerc (care prin urmare nici nu pot prețui ce plătește slujbașul cutare în locul în care e pus) — și «osândind» acest lucru face un fel de amenințare față de cei-ce s'ar mai încerca a se vîrbi în aşa chip în chipiu mai larg!.

După el *ministrul de justiție* a dat o circulară, prin care aduce la cunoștința oamenilor sei, că și el a băgat de seamă în brazda slujbașilor «dreptății», că în prea multe rânduri se înaintează slujbașii «propte» din afară... și opreste acest gește pentru viitor.

După ei *ministrul de finanțe* a dat acum, săptămâna trecută numai, că toate-s proaspete, — o ordinație în care zice și el: «În cele din urmă vremuri am băgat de seamă în foarte multe casuri (*igen számos esetben tapasztaltam*) că persoane aplicate la oficile financiare se silesc și înaintă în afară de rând, nu prin mertele căstigări, ci prin partinirea unor persoane ce funcționează în diferite oficii publice... și o combată asta.

Ear' și mai proaspăt a dat președintele direcțiunii căilor ferate o ordinație de același înțeles către cei dela drumul de fer, spunând că lui de nenumărate ori i-a întâmpinat să simtă asta (*számtalan szor előfordult ugyé*), — și dă și el cu corbacul peste nasurile prea tot pe sus purtate și de înăltare doritoare a drăgușilor sei de slujbașii.

Și așa mai departe.

Pare a-i fi prins și pe ei scârba de «nărvurile» la care se dedau «frații» lor mai mici, și de nesașul lor!

Căci într-adevăr în zilele noastre, ori-care bun și nebun de unguraș, e îmbrățișat și coçoțat în slujbe pe care nu e vrednic și n'are pricere să le poarte. Ear' pus odată în seamă, omul începe să lase în serios că i-a «cuvantul» acel post, ba îl mânca călcăile să se urce chiar mai sus!

Cum însă urcarea adesea are trebuință de «propte», vajnicii doritori de mărire își cauță propte, și... le află! Căci cutare «domn» are lipsă de... «altceva», și dă «spriginiul» cerut dacă i-se dă și lui bine...

Și asta a făcut curat „școală” în țară la noi! Aci fără «protecție», fără «propte» nu mai pot ajunge nimic. Până și slujbele de notari se plătesc cu câte 5—600 fl., poate și mai mult! Solgăbirul Beke dela Geoagiu a spus în plinul congregației comitatului nostru, că pentru un post de notar, un candidat i-a făgăduit 500 fl., dar el n'a primit dela acesta nimic...

Cum vor fi căutările de propte pentru slujbe mai înalte, și... că vor fi costând, ar putea-o spune cei puși în ele... Căci ministrii unguri, fie ori-cine sigur, nu de flori de măr au venit să dea ordinaționile din vorbă, ci s'au încredințat și ei că prea-prea sunt chioare împărțirile de oase chiar între ei de ei judecate, — dar de le-ar asemăna cu celelalte naționalități?

Dovadă de putrejune, de multă putrejune sunt acele ordinaționile

Un lucru frumos.

(Urmare și fine).

II.

A doua hotărire luată de comitet în același scop, de a pune în o lucrare mai simțită Reuniunea, pe membrele și binevoitoarele ei, e, că în vara anului viitor să se ființeze Adunare generală mai mare, împreună cu o Expoziție de lucruri de mână, ce avem de gând să o aranjăm în stil mai mare: să fie reprezentate la ea toate ființurile comitatului, ba, întrucât să va putea toate satele și orașele!

Adunarea și Expoziția aveam de gând să punem la cale încă în vara anului curent, ca *iubile de 10 ani* dela înființarea Reuniunii. Cum însă anul a fost așa de rău, și a adus atâtă nenorocire poporului plugar, ne-am resgândit, că poate i-ar fi fost spre greutate poporului, și am amintat-o pentru anul viitor, când apoi se va fiinea negreșit.

Veți înțelege, prea stigmată Doamnă, că această Adunare și acea Expoziție, e o chestie de onoare, de mândrie culturală și națională, pentru noi Române și pentru poporul românesc peste tot, din acest comitat. De aceea Vă rugăm să trăiti, și îndeosebi comuna d-voastre, să fie la acea Adunare și Expoziție, cu onoare reprezentată.

Veți binevoi dar' să da încă de pe acum veste terancelor căsătoroare și cunoștoare, despre dorința noastră, și că le rugăm să gătească care ce pot mai frumos, (e destul că un obiect dela una, pe care să-l trimitem), — să se apuce să gătească în decursul iernei lucruri pe ales, pentru acea Expoziție. Care cum le-au gătit, pot să ni-le trimitem aici la comitet, unde le vom aranja și să păstreze până la timpul său.

Să li-se pună în vedere, că la Expoziție se vor împărtăsi mai multe premii pentru cele mai bine reușite lucruri, și vor fi și vândute acelea, despre care vor spune că pot fi vândute, pentru prețurile pe care dinsele le vor însemna pe lucruri.

*

Reasumând cele de mai sus, Vă rugăm prea stigmată Doamnă:

să binevoiți a aduna în jurul D-Voastre pe surorile terance despre care știți că-s mai măiestre, și împărtășindu-le cu ce rugare să îndrepteară prin aceasta «Reuniunea femeilor» noastră către dinsele, — să le îndemnați ca:

Până la 10 Decembrie să gătească ce pot mai frumos pentru a fi trimisă la Viena spre vînzare;

ear' de aci încolo să pregătească peste iarnă lucruri cu toată inima, pentru Expoziția «Reuniunii» noastre din vara viitoare.

Și la unele și la altele lucrul de căpetenie e, să fie originale, naționale, cu forme învețate dela mamele lor, forme ce își au și numirile lor («Cornul mare», «roata cea mare», «cornul berbecelui» etc.)

Pe fiecare lucru să pună o ședulă cu numele și locuința lucrătoarei și cu prețul lui.

*

Ear' stim. Dv. îndemnăți, ve-ți face un lucru foarte bun, dacă, din când în când, ve-ți binevoi să vă mai duce pe la femeile ce au făgăduit că vor lucra, și ve-ți vedea ce vor să lucreze și le ve-ți încurajia într-ună.

Reuniunea noastră apoi, Vi-ar fi recunoscoare, dacă Vi-ati lăsat osteneala a întreba pe căsătoroare, cum se chiamă cutare și cum cutare din motivele (forme) ce le-au făsărit pe pânzăturile lor, și, întrucât se poate, să ne adunați astfel de forme, fie făsărită mai multă la olaltă, fie bucatele singuratică, scriind pe o hârtie largă ele numele lor.

Am face, cu ele, pentru «Reuniune» o colecție de modele (forme), un fel de «Album-național al industriei noastre de casă», și mare ar fi meritul tuturor celor ce au ajutat la alcătuirea acestui *Album!*

Toate terancele noastre au din același fel mai multe lucruri, și poate ar fi aplicate a dărui căte-un exemplar de mustă pentru «Reuniune», exemplar din cele cu forme mai caracteristice, mai originale. «Reuniunea» le-ar păstra pentru totdeauna ca suveniri frumoase, ca documente naționale și material de studiu pentru învețăți. Ear' înșinându-se atelierul contemplat de Reuniune, ar servi drept modele.

Nădăjduind mult dela bunăvoie și străduință cu care ve-ți lucra pentru întruparea dorințelor noastre, în înțelesul indigitarilor date de noi aci, și rugându-Vă, prea stigmată Doamnă, să primi-ți asigurarea distinsei noastre consideraționi ce Vă păstrăm, semnăm cu multă stima.

Comitetul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei.”

Deva, 25 Octombrie 1897.

Elena Popu Hossu-Longin,
presidentă.

Dr. S. Moldovan, adv. Dr. G. Suciu, adv.
secretar I. secretar II.

Notă. Tot felul de stiri despre dezvoltarea lucrării noastre, mulțumite pentru ajutorul dat ori darurile făcute, despre succesul atins și orice fel de avisuri din partea „Reuniunii”, etc. — le veți afișa publicate la timpul său în foia noastră din comitat „Revista Orăștiei” din Orăștie.

Ori-ce îndemn mai departe din partea noastră ca Redacție, e de prisos. Ca să se vadă totuși că planul de lucrare al «Reuniunii femeilor» din comitatul nostru, e recunoscut ca un plan bun și frumos și de alți oameni cu judecăță, însemnăm că acest apel a fost publicat cu mari laude și călduroase stăruiri, afară de „Revista Orăștiei”, și de către „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, „Tribuna” din Sibiu, „Dreptatea” din Timișoara, etc.

• Gazeta Transilvaniei, din Brașov zicea despre el, facându-i loc în numărul său poporul de Dumineca trecută:

• Cetitorilor nostri le este cunoscut, că «Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei» de mult timp se ocupă cu un plan din cele mai frumoase, care are de scop a face cunoscută în lumea mare industria națională a terancelor române, a da un avantaj mai mare acestei prețioase industrii și totodată a pune pe teranca română în poziție de a-și putea vinde produsele industriei sale cu prețuri favorabile.

Apoi încheie:

• Sperăm firm, că doamnele și întreaga inteligență română, va înțelege importanța acestei acțiuni, și se va săli a sprințini din respusteri «Reuniunea» întru realizarea frumoaselor sale scopuri.

• Dreptatea din Timișoara scrie:

• Este în general cunoscut, că lucrările de mână ale terancelor române, cusăturile, chinditurile, țesăturile etc sunt pretutindenea admirate de lumea străină și multă căutare. Chiar și saloane principale sunt împodobite cu perdele, covoare etc, luate de mână terance române. Ceea-ce este însă regretabil și în nespusă pagubă atât materială cât și morală a poporului român, e faptul, că în cele mai multe casuri aceste lucruri trec în străinătate sub firma lucrărilor de mână ale ungurovacelor. Este destul a indica d. e. activitatea ce o desvoltă în această direcție Gyarmati Zsigand, o doamnă din jurul Clujului, care pentru o simbologie de batjocură ia la țesut, cusut, chindisit etc. terance române din împrejurime, pentru ca apoi lucrările din mâna acestor românce să le transmită pe la expoziții, până chiar și la Paris, sub firma de „lucruri de mână ale ungurovacelor” «Kalotaszegi varrotás», secerând cu ele admirație și laudă pentru teranca maghiară și căstigând și bani frumoși prin vinderea lor.

• Abusul ce astfel se face cu lucrările de mână ale terancelor române, s-a silevat destulori în presa română, și pareni-se în foisoara «Telegrafului Român» un tinere din părțile clujene pe la începutul deceniului curent se ocupă pe larg cu chestiunea, arătând taxativ «împrăvurile» d-nei Gyarmati. S'a mai scris apoi și în celelalte ziare ale noastre despre acest lucru, dar până acum nu s'a făcut nimic întru paralisarea acestui abus, ori, dacă s'a

făcut din când în când că ceva, s'a făcut numai incidental-expozitii locale, etc.

„Cu atât mai deamă de lauda este deci: «Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei», care după cum arată apelul de mai jos, a căștigat chiar și debușeu (piata) pentru lucrările de mână ale terancelor române. Importanța acestui sevîrsit de numita reuniune este indiscutabilă; de aceea publicând mai jos apelul în toată extensiunea lui și îndemnând și din a noastră parte, ca terancile române să respundă cu căt mai multe și mai frumoase lucruri ieșite din destinația mână lor, gratulăm numitei reuniuni pentru salutara idee! «Deie Dumnezeu, ca succesul întreprinderii să fie căt mai strălucit!»

PACEA LUMII

O telegramă din Belgrad cu data de 4 Nov. aduce vesti, cari întăresc stările date, că între Sârbia și Bulgaria sunt încă mari încordări din pricina că și una și alta lucră în ascuns a se întări în Macedonia. Eată ce spune teleograma:

„Relațiile dintre Sârbia și Bulgaria sunt în timpul din urmă foarte neplăcute. Pe studenții sârbi din Ușkub, studenții bulgari i-au atacat și i-au bătut rău! Cele mai multe foi scriu articli amenințători, și arume se spune, cu stirea guvernului. Se zice că Vladan Georgescu are însărcinare din partea guvernului, să trimită Bulgaria o notă (scrioare) în care să-i ceară că sau să-și lămurească înaintea Sârbiei scopurile ce le are față de Macedonia, sau, dacă nu, să stea gata de-a se măsura de nou în răsboiu cu Sârbia!“

Fapte!

(Urmare).

Pe preotul bland, înțelegt și cu tact, potrivul cu drag îl ascultă, și cu drag merge după el, ca și când ar fi fermecat.

Ear' ca preotul să poată căștiga poporul, trebuie să se arate cu tragicere de înimă pentru el, cu mare iubire, să înceapă bună-oară iarna, când noaptele sunt lungi, seara școală cu tineretul de 16—30 ani și să-i învețe mai năștere lucruri ce lor le sunt plăcute, precum cântece populare naționale, apoi bisericesti, precum și din scris, cetățean și calculat. Datedat odată tineretul să se aduna, se poate urma școală cu el, arătându-i originea, fala, mândria lui străbună, drepturile lui de cetățean, despre morală și caracter, ca prin acestea să înceapă a se cunoaște și prețui pe sine, și să fie la aceea, ca vorba lui să fie vorbă, portul lui port curat, datina lui datină străbună, limba lui limbă falnică, să stie unde are să-și folosesc limba sa, și unde a străinului! Să fie făcut înțelegător despre însemnatatea bisericii și a școalăi lui naționale-confesionale.

Căștigat odată tineretul, preotul ușor poate mijloca la popor ridicarea de biserici, scoli naționale-confesionale, îmbunătățirea sorții preotilor și învățătorilor confesionali, și toate le vor fi ușoare, când la spatele preotului va sta tineretul în rind, și cu el poporul!

Inchipul acesta mergând năștere, preotul trebuie să învețe pe popor să-și sprijinească pe al seu, să-i spună ce înseamnă aceea, ca să caute a se făloși de tot ce e român, de boltă, de măestru, de avocat, de medic, de băncă, — de tot! Românul la Român să alege, banul Românului în pungă românească să cadă, dacă ese dela Român.

Ajuns odată aci, apoi e ușor a aduce preotul pe popor să-și facă tovarășii tot felu, precum însoțitori de înmormântare, magazin de bucate, de consum și a. Poate sta apoi preotul cu poporul seu organizat legăt oarecum lanț unii de alții, contra ori-și-cărui atacător, și contra a ori-ce năzăcat.

Si toate acestea se pot îsprăvi pe largă o muncă cu minte și stăruitoare, în cățiva ani.

De cădă în această vreme nu este a se aștepta recunoașterea delă popor, că unii se vor impotrivi, alții vor cărtă, din neprincipere, data fiind neîncredere veche a poporului în aproape tot ce e nou pentru el, — ci muncă din greu se cere, și să nu se lase să se incube în preot desperarea.

Poporul nostru e bun, creștin și deștept, și și setos de a înainta, dar așteaptă să-și căștige prin fapte, prin fapte ce

scurt: întreaga inteligență să-i dea sprințul ei. Si atunci ca prin farmec se va schimba în mai bună starea și soarta lui întreagă!

Pentru aceea, tu iubit popor românesc, ca să poți fi dus la pășunea grăsă, verde, nutritoare suflătoare și trufește, ascultă, și intru toate cere sfatul preotului tău (înțelegem, firește, pe preotul bun, cinstit, Român adevărat și creștin curat), căci el știe slăbiciunea și lipsa ta, și te va deștepta în neajunsle tale ca să fie spre mărire lui D-zeu și spre fericirea ta. Si să vrei a cumpăra, a vinde, a te lecul, a te apăra, a te împrumuta, a jertfi, mergi și cere sfatul preotului, și el te va îndrepta pe un drum, care te va duce la bine și nu vei umbla ca oajă cea rătăcită într-un tunec, ci în lumină. Așa a zis Christos de preot și popor: «Cel ce asculta de voi (preot) de mine asculta, și cel ce nu asculta de voi, de mine nu asculta, și eu încă nu-i voi asculta pe ei!». Cine altul dacă nu preotul și cel chemat de însuși D-zeu ca să lumineze. «Voi sunteți lumina lumii», a zis Christos tot despre preot, între cari cei dinții sănii: apostoli au fost. Si de vei alerga, drag popor, la preot după lumină, luminat vei fi. Si atunci? Atunci vor vedea contrarii noștri taria noastră și răinduirea noastră, și napoi vor da, eară noi vom merge calea noastră năntă, spre fericirea trupului, a sufletului și a națiunii noastre!

(Va urma).

Un răspuns.

Dobra, 28 Octombrie 1897.

Onorată Redacție,

Din incidentul uor noue invective publicate în nrul ultim (44) al «Revistei» sub titlul «Stările dela Dobra» mă simt îndatorat față de on. cetitorii cu deosebire din alte părți, căci pe aici e cunoscută adevărată stare de toți oamenii de bună credință, — a preveni seducerea opiniei publice în ce privește «Stările dela Dobra». Prea indelungata mea rezervă ar putea duce în eroare pe mulți, cari sau nu mă cunosc de aproape, sau mă cunosc numai după aprețările sinistre, întreprinse de unii oameni de rea credință de un timp încoace prin unele zare. Toată acțiunea de subminare s-a început de când cu pregătirile pentru îndeplinirea protopresbiteratului.

Ca de comun și aici au competat mai mulți îndreptății, dintre cari unul voiește cu ori ce mijloace prin frate și rudenie a și căstiga aderenții. De aci provin calumniile asupra mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara: Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

De astă-dată mă nărginesc a declara:

Toate cuvintele dela începutul corespondenței (nr. 44) până la sfîrșit, referitoare la persoana mea și preamărirea celuilalt (vezi «Trib. Poporului» nr. din ajunul congresului).

</div

Isoare de venit pentru învățători.

De D. Comșa.

(Urmare și fine).

Importanța și rentabilitatea culturii poamei fiind de altcum obștește cunoscute, ne măginim a constata faptul că: rareori la noi pometuri aveau întinse și tinute în regulă deplină. Învățătorii nostri, chiar și cei înstăriți și având unde, nu se disting nici ei în această privință decât abia foarte puțini. Aici se brodește verba: «mulți chemați, dar' puțini ales». Da, mulți ar avea unde și cu ceea ce și toți sună chemați a premerge, îtruțat pot, cu exemplu bun, dar' puțini se pot mândri cu pometuri în regulă și având întindere de căte 1—2 jugere sau doară mai mare. N'au decât să vœască și învățătorii nostri ar putea înființa multime de pometuri largi și îndesuite cu meri și peri, cireși și nuci resp. cu alune uriașe ori strugurei, cari răspătesc munca și spesele cu imbelüşare.

Când cu altoarea și înființarea de pometuri vedem repetindu-se o greșală vrednică de reprobă. Este ruginitul obiceiul de a prăsi și cultivă soiuri tel și fel, timpuri și târzii, alese și proaste. Se știe însă, că neguțătorii nu cumpără bucuros decât poame alese, târzii și de același soiu și unii refusă cumpărarea sub cuvînt de soiuri mestecate. Altoarea, culesul și paza în timpul coacerii, păstrarea etc. se pot îndeplini mai cu înlesnire cultivând soiuri puține și resp. unul singur. Așadar' soiuri cât mai puține și alese, se înțelege, cu deosebită îngrijire. Pentru vînzarea în mare se recomandă mai ales merele pătule. Merele poinice și de Bulzești (Zarand), atât de vestite, nu îsbutesc bine decât pe alocarea, în tinuturi anume. Dintre celelalte soiuri prețioase amintim merele popești, giogiănești (Gioagiu) și siculană (Ungaria). În grupa bogată a pargamutelor (Bergamot) aflăm varietăți de pere excelente. Deosebită recomandare merită, în anumite împrejurări, persecile americane de regulă foarte timpuri și scumpe, de asemenea alunele uriașe (italiene) și nucile cu coaja subțire.

Prin o cultură în mare a strugurelor s'ar putea produce vin mult și bun ori și unde. Dintre celelalte specii ne măginim a recomanda în treacăt: maroni, caise, gutui, cireșe, vișine și prune de soiuri uriașe, gustoase și chipeșe.

Supuși fiind unei culturi, îngrijire, pomii dau roade mănoase în aproape fiecare an. Între mijloacele, cari asigură și sporesc recolta, se numără cu deosebire săditul pomilor la o mare distanță, îngrășările repetite cu gunoi fluid, compost sau cenușă, stîrpirea riguroasă a omidelor, curățitul crengilor uscate și de prisos și lecuirea fără zăbavă a ranelor.

Prin scuturarea și aruncatul îndatinat cu lăstari și petri, multe crengi se sfîrșesc și recolta următoare se împuținează, ear' poamele se murdăresc și se vatenează, trecând adese în grabnică putrezire. Asemenea poame trebuie consumate sau vîndute în pripă după cules, când nu au trecere. Din contră, fiind culese în regulă, cu mâna, ele se pot conserva și vînde într'un târziu. Pretul se urcă în măsură progresivă, începând de toamna după cules și până în ajunul recoltei viitoare.

În consecuență, cine poate și știe cum să ieșeze poamele, va trage cel mai mare câștig din recoltă produsă. Se întemplă însă și tocmai în anii mănoși de ar trebui să vîndem pe mai nimică cu deosebire poamele anevoie de conservă. Găsim învățători, cari și ei se jeliușesc, în fiind cu terenii, car' n'a-

cuvînt; căci mai ales ei chemați ar fi să intrevină, producând unul poame uscate excelente, altul lictar mult, al treilea vin, rachiul etc. Urmănd la pregătire cum ar trebui, aceste produse răspătesc munca și micle spese cu prisos. Măiestria pregătirii e usoară și poate fi agnosată din scrieri sau în practica zilnică. Sigură și bună dobândă promite rășina fluidă de altoit, a cărei pregătire ar putea face parte din ocupăriunile a 3—4 învățători.

Până a nu fiști și cu ce aveam de spus în materie de pomă it, vom adaoga expunerea cătorva isoare de venit aparte

Pe seam parcurilor, grădinilor, promenăzilor și vilelor orășenești, din ce în ce mai numeroase, se folosesc brazi, în număr, putem zice, uriaș. Cumpărările merg sporind cu repejune an de an. Abstracție făcând de puținul material datorit grădinilor indigeni, acești brazi se aduc din străinătate. Primăvara întâlnim uneori vagoane tixite de brazi, mari și mici, și totuși, mulți orășeni se vaieră, că nu au de unde cumpeera provisiuni mai mici, fie și cu prețuri pipărate. Cunoaștem samsari, ca și din specula cu brazi au profitat bani din greu. Destul că brazi au și vor avea mare trecere la orașe, unde se îmbie de sută 5—100 fl., se înțelege brazi aveau frumoși, înzestrati cu pămînt la rădecini și 40—150 cm. înalți. Brazi de soiuri nobile se vînd cu prețuri îndoite și întreite chiar.

Învățătorii deci, cari vor și au unde, n'au decât să prăsască, alătura de altoi și pădureți, brazi cât de mulți. Dintre soiurile proprii munților nostri recomandăm bradul nemeș, ear' din cele aveau nobile bradul uriaș Wellingtonia, pinul nobil, Douglas și austriac, chiparosul, cedrul, sneapăul auriu compact și piramidal. Brazi indigeni obișnuiti se cumpără bucuros și ei, cu deosebire pentru croirea de garduri vii. Prin mijlocirea unui precepitor, comerciant sau forestier, se poate căpăta semență de ori-ce soiu. Se află de altcum grădinari, cari îmbie cu ridicata brazi mărunti, diverse soiuri. Asemenea brădișori se prind ușor, sădiji fiind cum trebue.

Brazi obișnuiti și nemeșii se află destui prin munți. Dacă se scot cu pămînt și glie cu tot și se strămută în grădină sau aiurea la adăpost, ei se prind și înaintea bine chiar și la vîrstă de 4—7 ani. Vîntul și uscăciunea nu le priesc. Strămutarea de mai târziu îsbutește cu siguranță. Unde aducerea de-a munte ar fi împreună cu mari greutăți și eventuale pedepse cum și în tinuturile fără brădet, nu rămâne decât prăsirea cam anevoieasă din semență sau doară și mai potrivit din brădișori cumpărăți; anevoieasă și cerând lungă aşteptare. Decât însă brazi puținei și feluri și, aduși cu mult năcaz, mai bine semență, care îngăduie producerea de brazi în mare, egal desvoltați și de soiuri nobile.

În măsură mai restrînsă se cumpără la orașe, bucata cu 40—150 cr. arbori altoi, d. e. acați roșii și moțați, frasini și carpeni pletoși, stejari piramidali și aurii, arțari cu foi pistrițe etc. În scopul prăsirii, arborii se aduc din pădure și se strămută în grădină, unde la timpul seu se alțoestă cu surcei procurați din orașe.

De o mare trecere se bucură așa numitele tufe decorative. Afără de a unor soiuri mai gingeșe, prăsirea e usoară și foarte spornică.

În amănunte nu intrăm, spațiu, de care disponem, fiind mult prea îngust și nici că am avut în vedere dacă să atingem parte a comercială. Rămâne deci în sarcina celor interesați a se lămuiri din scieri speciale și resp. a cere informații prin episoale adresa e scriso-

rului acestora ori comitetului Reuniunii agricole.

Vrednică de amintire osebită e prăsirea atât de rentabilă a trandafirilor, se înțelege, de soiuri nobile și alese cu pricepere. Orașele noastre consumă anual mii și zeci de mii, bucată cu 30—100 cr. Învățătorii nostri ar putea și ei participa la suma foarte însemnată, care se cheltuie de dragul atât trandafirii mândri și scumpi. Măiestria de a prăsi trandafirii altoi în mare poate fi învățată mult mai ușor decum se crede. Ea consistă în producerea de măcesi (măcesi, ruji, trandafiri sălbatici) rădeci oși și subțiri, cari se oculează vara prin surcei nobili, aleși și procurăti anume. Prăsirea de măcesi, din semență, este și ea rentabilă și puțin anevoieasă. Ivindu-se trebuință, vom servi cu amănunte în partea postei redactiei sau și altcum.

În sau aproape de orașe poate servi drept isvor nesecat de câștig legumăritul. Învățătorii, cari locuiesc în depărtări, ar putea lucra cu dobândă sigură prăsind, firește în mare și de calitate neîntrecută, una sau alta dintre legumile bănoase și ușor de transportat, d. e. usturoiu (aiu), ceapă, hrean, teler, pătrînjei. De unde nu, ar putea produce cutare semență rentabilă sau doară sirup de patlagele (paradaise, porodici), păstăi murate de fasole ori alte conserve, cari la orașe au primăvara mare trecere. Măginind producția legumilor fie și numai la trebuințele casei proprii, în-

vățătorii ar cruța multe spese și umblete pe lângă că ar îndupleca poporul să-i urmeze. Așadar' câștig duplu.

Florăritul propriu zis îmbie și el ocupării în parte foarte rentabile. Spațiu, de care disponem aici, reamintim, nu îngăduie amănunte. Vom observa deci în treacăt, că prăsirea multor semințe prețioase nu reclamă te mirice destoinicie, nici muncă grea și cu atât mai puțin teren larg. Așadar, d. e. cu înlesnire să ar putea realiza de kg. 5—20 fl. pentru semență de resedă, micșunile, ploscuțe (phlox), creasta co-coșului, garoafe, pintenăși, ochiul-șerpelui, verbine, mărgărite, vioale etc., subînțelegând frunțea varietăților moderne. Cepe și resp. tubercule de săbiuțe (gladiolus), begonii etc., soiuri de frunze, deși spornice și ușor de cultivat, pot fi vândute în mare, suta cu 5—10 fl.

CALINDARUL SEPTEMBANEI

Zilele	Călindarul vechi	Călindarul nou
Duminică	6-a a lui Luca (23 d. Rus.)	g. 5. v. 11
Luni	2 M. Archind.	14 Venerant.
Martie	3 M. Achepism	15 Leopold.
etc.	4 C. Ioani-hie	16 Otmar.
Joi	5 M. Galation	17 Grigorie
Vineri	6 P. Pavel	18 Odo
Sâmbătă	7 Ss. 33 Vartir.	19 Eisaveta
	8 (f) Arhang.	20 Felice

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbu.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducelui Iosif n. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000. Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primeste depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1.000 se restituiesc îndată la presentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

(165) 13— Direcțiunea institutului.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII IN OREȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(196) 24—

Institutul face următoarele operații, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, de la particulari cu 5% și cu 5½, de la corporații culaturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
- 5) arendează și exarendează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijloacele operații, specificate sub 3. 4. 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vîndere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68/1897,

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în bioul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, în Iunie 1897.

Direcțiunea.